

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru economi numai 4 cor. pe an.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa cu
prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Nu-i scăpare.

Fiindcă pe 1 Martie ar fi să se intrunească dieta de nou, iar între împrejurările de față, întrunirea ei ar fi numai privilegiu de nou izbucniri foașe la adresa Capului încoronat și a ministrilor săi, — să vede că nici ministrii nu găsec altă scăpare, decât — să disoalve (imprăștie) de tot dieta asta.

Să dă ca lucru de tot sigur, că încă prin 20—25 Febr. va apare în foaia oficioasă scrisoarea Maestății Sale Regelui prin care, fără a mai chema macar odată pe deputați, — declară dieta de risipită.

Deputații de azi înceată a mai fi deputați, — până la alegeri nouă, Dzeu știe când, la cari apoi guvernul care va fi, va cerca cu toată puterile să scoată astfel de deputați, cari să vree a să înțelege pe cale pacnică cu Domnitorul încoronat al țării.

Lovitură dureroasă.

Măsura asta plănuită de guvernul Fejerváry în înțelegere cu Maestătea Sa, — e o lovitură dureroasă dată deputaților aleși abia de un an de zile.

Să știe doar' ce frământări și cheltueți aduc alegerile. Ele costă pe deputați mii și mii. Și risipind dieta după un an, punându-i în față de alegeri nouă, lovește greu de tot în cei mai mulți deputați, cari nici n'au ajuns a-și tământul pungile cele greu rănite la alegeri.

Poate și pentru aceea, toate partidele s'au zburlit rău în fața știrii că dieta să va risipi! Umbli, să sfătuesc, forfotesc, își șoptesc cu fețe sperietee, — și caută să afle modurii de a împedea acest lucru, — ceea-ce însă nu stă în voia lor, ci să va întâmpla de sigur.

Chiar și Tisza Pișta, crunt îndușmănitul cu kossuthiștii, pentru-că ei l'au măturat de pe coperișul de aur al oalei cu papricașul puterii, — își trimite stafetei la Kossuth, ca să afle chip de luptă comun, împreună, în contra acestei „nenorociri“. Că să teme Tisza, că la alegeri nouă n'o să se mai aleagă nici cu 10 deputați „liberali“. Azi tot mai are vre-o 100.

FOIȚA

O nunță domnească.

I.

— Mare și minunată sărbare a fost acum 260 de ani, la Curtea domnească din Iași. Strălucitul Voevod al Moldovei, Vasile Lupul, își mărita pe fata cea mai mare, Domnița Ana, cu Ioan Radziwil, Palatinul și marele Hertzog al Litowiei.

— Venise lumi de lumi... Cneji și Soli împărătești, aducători de scumpe daruri, dela Țarul Moscovei, Craiul Lechiei... venit-a Mitropolitul Kievului Petrașcu Moghilă, feciorul fostului Domn Simion Moghilă. Matei Basarab Voevod, în temeiul proaspetei prietini încheiate, a trimis cu daruri prețioase pe marele Spătar Dinul, pe Mitropolitul Ștefan și pe marele Logofăt Radul Probotă. Domnul Ardealului, Gh. Racoți, a însărcinat pe Istvan Keméni,

„Nu ne supunem!“

Cei mai focoși dintre kossuthiști vorbesc de încercări mari de nesupunere! Ei zic: Și pentru a o risipi, Maestătea Sa are să adune încă dieta la o ședință, în care ministri să le cetească porunca de risipire.

Dacă o publică numai în foaia oficioasă, nu o luăm la cunoștință, ci protestind contra ei, cercăm să ținem o ședință a dieței, în casa dieței, în care să vestim hotărârea noastră.

Dacă însă în casa dieței nu ne vor lăsa, atunci ținem „dieta“ în alt loc undeva, în oraș, și acolo tragem durduiala!

Mărul cel oprit.

Când îi merge cănelui prea bine, atunci ajunge la mai rău: turbă. Așa zice vorba populară.

Și față de politica ungurească coaptă și friptă la Pesta, mi-să pare că să potrivește zicala populară.

Le-a mers oamenilor acestora dela 1867 încoace, de când au fost luați în șea alături cu Nemții, pe paripul austro-ungar, — le-a mers tot bine de tot. Numai ce n'au pofit, nu li-s'a împlinit.

Acum după-ce aproape nu mai au ce cere dela Domnitor, — au început, întâi mai sfiiți, apoi tot mai îndrăzneți să-i ceară să le dea și din mărul cel oprit, din armată, că ei fără a-și împlini odată bine dînții și în acest măr, nu mai pot trăi! Apoyoni să uscă pe picioare de dorul lui! Lui Kossuth i-s'a dăbălat colțurile gurii și mai tare de sete după mustul din mărul pricinii, lui Banffy i-s'au sperlit mustetele de atita așteptare.

Și de aci pricină cu Domnitorul încoronat, care le zice, — ca și D-zeu lui Adam și Evei: — din toate, din toate celelalte vă dau, tot ce cereți, dar' din asta una nu!

Iar' fiindcă creaturile sale răsfățate și deprinse a li-se împlini toate poftele de cătră „bunul“ lor „părinte“, să îndărătnicesc și nu să dau napoi dela cererea asupra mărului de ceartă, — Domnitorul, vrind să fie mai practic, nu-i lasă până și-or împlini colții în măr și apoi să-i pedepsească, ci deacum, înainte de a să fi putut atinge de el, își trimite pe ingerul său

cu cei mai fruntași boeri ca Akaii Barceai, Mariosi Ștefan, pe vestiții cavaleri Săcui Orban și Mihai Ferentz, pe Decei Balint și pe Mikloș Sebes căpetenii de călărimi îmbrăcați de-a n'tregul în piei de tigri și de lupi. — Toți acești venise la nunta Domnească spre a cinsti atât pe marele Hertzog al Kitowiei, cât și pe vestitul Voevod al Moldovei, despre a cărui avuții să dusese vestea 'n lume.

— Deși Toma Vornicul și Iorgaki Visternicul să opusesse la căsătorie, zicind: „că-i rătăcire și o faptă fără de grija legii este de a-și da fiica după un Calvin,“ totuși s'fietnici ca Todirașcu Logofătul și Urechea Vornicul, nu-i erau protivnici, din punct de vedere politic — ș'apoi marele Hertzog primise a fi cununat în biserica sfintului Neculai de lângă Curtea domnească, biserică zidită de Ștefan-Vodă-Sfintul.

— După-ce s'a săvârșit sfințirea cununiei, a pornit alaiul domnesc în sus, înspre Sfinta Vineri, a ridicat spre cetatea Goliei, de acolo în trgul de sus, coborind la vale pe ulița dreaptă, care duce la intrarea de căpetenie a

cu bicicul în raiu, și acest inger ar fi Fejerváry și soții săi ministri. Bicicul cu care vine Fejerváry, are scris pe el: absolutizim, adică punerea în cuiu a legilor și, în parte, a constituției însăși a țării, și ocirmuirea ei prin poruncelii împărătești și guverniale.

Cântecul libertății.

O libertate sfântă, mult dorită,
Pe rug pentru tine cîți nu periră!
Prin tine numai, oamenii respiră
În valea vieții, plină de ispită

De-ar fi odată să se strîngă 'ntruna
Suspinele miimelor de piepturi
Și lacrimile pentru frunte drepturi —
Ce-au curs amare, pentru tine, una —

S'ar năpusti furtunile țării.
Și-ar potopi potopuri tot pămîntul,
S'ar înălța până în cer la sfîntul
Și răbdătorul Domn al vecinicii.

De nu ai fi tu, călăuzitoare
Pe valul vecinicii porniri spre bine.
Ce-am mai iubi în clipele senine?
Și ce-am spera în razele de soare?..

Mai dulce ești ca roua'n dimineață
Ca apa în pustiuri ești mai scumpă,
De dorul tău stau inimi să se rumpă
În focul cererii de viață!

Pe unde trece sfînta ta aripă
Răsare floarea, firea iar' trăsare,
Noroade 'ntregi vibrînd de așteptare,
Cu sete spulber a robiei clipă!

Iar' tu pășești pe tronuri sfărîmate
Și lanțuri frîngi cu-a numelui tău faimă
Reamintind despoților în spaimă
De zeul viu și vecinica-i dreptate!

Sergiu V. Cujbă

Pas în întunerec.

Absolutizimul de care amenințată azi Ungaria, e un lucru mare. Dacă cade pe mâni bune și drepte, el e mai bun decât o constituție mincinos aplicată. Că la noi după rîndueli constituționale cari vorbesc despre de-o-potrivă îndreptățire a cetățenilor și a popoarelor, s'a ocirmuit țara, — dar' în fapt o mână de oameni ce au puterea în mână, făceau tot ce vreau. Legea o lăsau să zacă pe hirtie, ei împărțeau mila ori tăiau limbi, după bunul lor plac.

Un absolutizim în mâni drepte, poate fi de o miie de ori mai drept

curților domnești, numită Poarta de sub Turn. În frunte veniau trei mii de călăreți cu căciuli de astrahan, țuguete țintuite, cu steluțe de argint: după ei pedestreimea apoi de-o parte și de altă toată boerimea Moldovei, călări și 'mpodobiiți cu cele mai scumpe haine de mătăasă, cu blănuri de șobol, iar' în mijlocul lor înainta marel' și chipș, ca un adevărat monarch, bogatul Voevod Vasile Lupul; alături de el mirele cu toți solii, încungiurați de o sută dintre cei mai aleși copii de casă, îmbrăcați în catifea cu căciuli albe de astrahan și resfrînte pe o ureche. Domnul Moldovei, ceva mai în frunte decât toți, călărea un cal Misir, împodobit cu sersamuri în fire de aur neprefăcut, ca frîul, ca și șaua, cu scările și zăbelele bătute numa 'n petri scumpe. Vodă purta pe cap Comănac cu cinci nestimate, mari cât alunele, iar' din mijlocul lor răsărea un bulgăre de smarald în ape verzi, atât de ademenitoare, că-ți gidilea privirea. Pe hainele lui de cea mai scumpă purpură țesută în urzeală de aur, îmblănită cu vulpe-albastră și ziblină, stră-

și mai fericitor decât un „constituționalizim“ fals, cum a fost cel dela noi de zeci de ani încoace. Că omul drept, va face ce-i cu cuviință și ce-i spre mulțumirea cetățenilor și a țării, și o face de bunăvoie, că așa i-o dictează inima lui dreaptă.

Dar' tot așa să poate și întors. Un om rău ajuns domn peste stări și peste oameni, în vreme de absolutizim, poate tăia și spînzura ca pe vremea Turcilor, că în absolutizim nu te mai întreabă nimenea de ce-i „drept“ ori „după lege“, — dreptul și legea e voința celui ce cîrmuște, până cînd poate cîrmul.

Răzburările și prigonirile, pot fi în absolutizim înzecit de grele, ba cumplite.

De aceea a trece din domnia cînt de cînt a legilor, în starea de absolutizim, este deopotrivă cu a păși din loc luminos, în o prăpastie copărită de întunerec, în care poți da de pajiște moale, de locuri plăcute, ori de stînci colțuroase, de fiere sălbatece, de tot ce poate sta ascuns în întunerec.

Iată pentru-ce și în rîndurile politicilor maghiari — sunt tot mai mulți aceia, cari își ridică glasul pentru a să face un capăt războiului dintre Domnitor și partidele politice din „coalitie“, doar' să poate încunjura această pășire în întunerec, care poate aduce legheon de neplăceri, la mari și la mici, la toată țara.

„Nu va fi absolutizim!“

Contele Teodor Bathányi publică în „Magyarország“ un articol în care zice, că — n'are să fie absolutizim în Ungaria! Iată de ce:

„Dacă își vor ținea jurămîntul honvezii, jandarmii, funcționarii de stat și comitatensi, atunci, zice Bathányi, e peste putință să vină absolutizimul în Ungaria!“

Nu vom suferi între noi trădătorii vom pune sub boicot social (încungiurare) circîmele, hotelurile, cafenelele, prăvăliile, care vor da sălaş, mîncare sau beutură dușmanilor patriei, ori vor sta în legături de trg cu ei.

Vom izgoni din viața noastră socială, împreună cu familiile lor, pe toți aceia, cari vor lucra în contra constituției!

lucrau nenumăratele briliante aruncate în neștire, ca niște stele în întunerecul nopților, — iar' mantia încheiată de sus până 'n jos, numa 'n copcii, cu nasturi de rubine și safir, ședea țuț, pe trupu-i domnesc, ca și cum atunci ar fi fost scoasă dintr'o bae de aur și 'nchegată ca prin farmec. Cînd priveai înspre Domn, atât de puternic sulițau focurile petrilor prețioase, că-ți lua vîzul. Să zice că 'n acea zi Vasile Lupu Voevod, purta pe el, numa 'n petrii scumpe: peste o sută de mii de galbeni.

După solii împărătești veneau rădvanele Doamnei, trase de cite opt cai de Bugeag; în rădvantul cel dintii ședea Doamna Maria și cu fiica sa mireasa Domnița Ana; rădvantul-era însoțit de optsprăzece Vornicei de nunță, purtînd în cruciș din șold la umăr paloșe de lemn și 'ncălecați pe cai mărunți moldovenești; tot pe atîtea vornicese urmau în cară aurite trase de cite două părechi de boi albi ca spuma laptelui și 'mpodobiiți cu pe-teală și cununii de flori. Vorniceii cu vornicesele cîntau rînd pe rînd și cite

Mai departe, deoarece-ce Austria și slugile sale voesc să știrbească constituția, libertatea noastră populară, vom declara boicotul (respingere) față cu mărfurile austriace. Nici un filer pe mărfuri din Austria! Comercianții nostri să le trimită napoi, comănde făcute să le revoace, căci Maghiarul adevărat n'are să vindă marfă austriacă!...

Dorința noastră.

Publicăm mai sus amenințarea contelui Bathányi că cu ce are să răspundă poporul maghiar la absolutizimul austriac care e vorbă că vine asupra țării.

Absolutizimul, ca putere ce vrea să stăpînească, trebuie să razime și el pe oameni, ba încă pe oameni cu brațe tari, și mulți.

Contra acestora vor porni Ungurii lupta cea mare, că învingîndu-i pe ei, au învins însuși absolutizimul a căror mâni și picioare sunt aceia.

Dar' nu vor lua contra lor arme sunătoare de oțal, nici macar săbii de lemn, — ci armele cu mult dureroase unui om: armele boicotului și disprețului din partea mulțimii. De acei pe care sfatul neamului i-a numit să cadă sub „boicot“, să vor feri toți oamenii, ca de niște ciumați, și de au slujbă, nu le calcă nimeni pragul cancelariei, de au boltă nu le calcă nimeni pragul boltii, nu-și mai ridică nimenea pălăria în semn de cinste naintea lor; unde intră și cer de mîncare ori beutură, nu le dă nimenea! Și ca să fie siguri, că nu-și pot căpăta, nimic, Bathányi spune că vor ținea samă care hotel, ori crîșmă, ori boltă le-a dat ceva, și în aceea apoi nu mai intră ei, cei mulți!

Aceasta va să zică a „boicota“ pe cineva, a face lumea să se fe-rească de el și de lucrurile lui ca de ceva spurcat, păgîn, veninos! Dorim din sufletul nostru, ca să vedem jucîndu-să înaintea ochilor generației (rîndului) de azi de oameni, acest joc măreț al u-

odată împreună, strigări ca de-acestea, începînd Vornicesele:

— Iată sora cea mezină,
C'a trecut din mână'n mână,
Lîngă mirele 'mpăratul,
Așteptată de tot sfatul,
De boeri bătrîni... moșneni...
Și de-atiți voinici oșteni!..

— Că-i bujor,
Trandafir mirositor.
Scris să crească,
Să'nflorească,
Chiar la curtea 'mpărătească,
Să dea rodul la iveală,
Voinicelul spre priveală.

— Apoi cu toții împreună, Vorniceii și Vornicesele cîntau înghînîndu-să cu hangul surlilor:

Chiar la curtea 'mpărătească
Odraslă să odrăsească,
Să-și dea rodul la iveală,
Voinicelul spre priveală...

După ce să s'fîrșea astă parte de cîntec, cei optsprăzece Vornicei alergau în goana cailor de încungiurau pe Domn și pe mire cîntîndu-le și amenințîndu-i cu spadele de lemn:

Mindrulețule 'mpărat,
Nu știm de-ai fi supărat;
Nu știm dacă 'n stare ești;
Însă tu să poruncești,
Să ne-aducă fin în care,

nui popor, ce luptă pentru ideile sale naționale, și în lupta sa a ajuns a pune mâna și pe a rma boicotării.

Căci din acest joc, dacă e bine condus, să poate învăța mult, nespuse de mult!

„Libertatea“ nu va scăpa nici una din știrile ce vor veni din părțile ungurești despre felul cum duc Ungurii lupta asta teribilă, deși fără arme ascuțite și sunătoare, contra celor pe cari ei îi știu de apăsători ori sugrumători ai dorințelor lor naționale!

Și ei vor duce în chip măreț lupta, — avem bună nădejde. Că ei au deja școală în privința asta. Că au mai dus ei odată tot această luptă, prin anii 50—60 în vremea absolutizmului ce a urmat după revoluția din 1848.

Atunci au pornit iar lupta de boicot a tot ce e austriac. Groficiole cele bogate unguoaiice, mergeau la balurile cele mai strălucite, îmbrăcate numai în haine de mână, port național unguesc, — ca să nu fie silite a-și cumpăra mătăsurile cele scumpe prin care făceau câștig fabricanților Austriaci, — și tot așa era cu toate. Numai chiar ce erau siliți, că nu găseau în țară, aceea o mai luau și din izvor austriac.

Și au simțit-o Austriacii tare „boicotarea“ asta. Și pe lângă alte împrejurări, de bună-samă și asta, chiar și fără a fi mărturisită, a tras în cumpănă la încheierea păcii zisă „pactul din 1867“, care a ridicat pe Unguri în șeaua împărăției, alătura de Nemții austriaci.

Din acea frumoasă luptă națională a Ungurilor contra absolutizmului și a tot ce vine dela apăsătorii neamului lor, — Româniilor acelor zile nu multe au învățat, și și cari au învățat, nu multe au putut arăta și poporului ca *pildă viuă* și strigătoare! Căci poporul nostru era mult mai fără carte și mai fără școală ca azi.

Astăzi dînd D-zeu să se mai repeteze odată frumos și răsunător războiul de boicotare a Ungurilor contra a tot ce le vine dela Austriaci, pe cari ei îi socot de apăsători ai lor, — azi cînd în poporul nostru e atît de viu simțămîntul național, și avem atîtea foi bune poporale ce au străbătut

aproape în toată casa țărănească unde să știe ceva carte, — azi repețirea aceluia războiu va fi pentru noi o arătare neprețuit de în-sămnată, și cu urmări azi nesocotite de folositoare asupra sufletelor românești!

Căci, pentru-ce voesc să pornească Ungurii acest războiu interesant?

Pentru-că cercurile politice conducătoare din Viena, nu dau drept la *limba* lor unguerească, și acolo unde ea n'a avut până acum drept, în armată!

Deci e o luptă nu numai de apărare a drepturilor vechi de limbă, ci de *cucerire de drepturi nouă pentru ea!*

Și dacă nu reușese cu buna-sunt în stare a primi biciul absolutizmului și a porni cruciada boicotării contra acelor care nu li-l dau!

Va fi pentru noi o arătare, pe care noi vom ști-o folosi pentru a da poporului nostru minunate învățături din interesantele vederi ale unui astfel de războiu.

FRUMOASA PRIMIRE a deputatului Dr. Aurel Vlad la Bîntînți.

Duminea trecută deputatul cercului Orăștiei, dl Dr. A. Vlad, a eșit la comuna vecină Bîntînți, însoțit de dnii Nicolau Vlad, Dr. Aurel Oprea, Dr. Enea Andrea și Ioan Iancu, — ca să-și facă alegătorilor săi darea de samă.

Primirea ce i-s'a făcut de Români din Bîntînți a înălțat inimile tuturor celor ce au avut bucuria a o putea vedea.

La împreunarea drumului comunal cu cel de țară, îl aștepta pe iubitul deputat convoiu mare de popor, un banderiu de călăreți și tineretul din comună în număr mare.

Dl I. Vlad a salutată pe deputat cu cuvinte izvorite din inima iubitoare a poporului, la ce, foarte mișcat, a răspuns deputatul, coperite fiindu-i cuvintele cu mari aclamațiuni!

S'a pornit apoi convoiul spre comună. Și aci am văzut revărsarea întregii iubiri a unui popor

bun, pentru un fiu ales al său, care cu cinste și suflet iubitor apără pe acest popor acolo unde e trimis, în sfatul cel mare al țării, ca și aiurea unde-l chiamă datorința. După-ce călăreții i-au încungiurat trăsura și a pornit valul de popor spre comună, a început tineretul a cânta cântece naționale pline de foc românesc, pline da iubire de neam și de dor pentru înălțarea și fericirea lui. Și tot poporul mergea cântînd și așa, ca la mare zi de bucurie, l'au dus pe deputat tot între cântece în comună!

Aci alt rînd de popor l'a primit și l'a petrecut la locul adunării, pe mica piață din fața caselor preotului Botean.

Constituindu-să adunarea și venind deputatul în ea, dl preot Ioan Botean l'a salutată cu inspirate cuvinte, purcezînd dela frumosul graiu biblic: „*Iată mirele vine!*...“

Deputatul Dr. A. Vlad a urcat apoi podiul pregătit și și-a ținut darea de samă.

A făcut întii poporului o descriere a stării politice peste tot, — apoi a arătat ca în cadrele acestor stări, care e starea și chemarea și rostul partidului nostru național și a clubului parlamentar; a arătat de ce acest partid al nostru azi e în neplăcuta stare de a nu putea fi nici pe partea celor din Viena, dar nici pe a celor din coaliție (partidele unite cu kossuthiștii), că nici unii nu arată aplicare a aduce îmbunătățire de soarte și dreptate oropsitelor popoare nemaghiare. De aceea rostul nostru azi e: să ne vedem de luminarea poporului asupra acestor stări, ca să nu greșească, de întărirea lui în cultură și bunăstare, cari li dau neafirmare și în politică și stăm deocamdată, ca partid politic, mai mult ca privitori, căci așa-s stările. Multumește alegătorilor din Bîntînți cari au înțeles glasul timpului și ridicîndu-să au ajutat alegerea de deputat național în acest cerc. Le cere încrederea și în viitor.

Vorbirea îi e coperită de vii aclamații.

Preotul I. Popovici din Gelmar ia cuvîntul; face o reprivire asupra mișcării noastre naționale din urmă, care ne dete pe cei 8 deputați naționali, cercetează lucrarea și ținuta lor în dietă și aflînd că purtarea lor în dietă a fost în deplină armonie cu simțămîntele poporului român care i-a trimis acolo, — propune încredere deputatului cercului.

I-s'a votează cu toată însuflețirea. Dep. Dr. Aurel Vlad urcă de nou podiul și, avînd în vedere că și alegătorii *Șvabi* din Bîntînți au venit

Iată-i rînd pe rînd, încet sue scara cea de marmoră, care duce sus în sala Spătăriei, poate unica sală, care până atunci mai rămăsese încă neatinsă de pîrjolul nenumeratelor focuri din răstimpuri. Acolo, să mai vedeau sub bagdadia boltită, vechi poadoabe de zugrăveli bizantine, închinînd întemeerea lumii; iar pe părășii afumați, pe sub covoare, să mai cunoșteau icî-colea urme din icoanele strămoșești, vorbitoare de vitejia vremurilor de demult. În această sală erau întinse mesele, încărcate cu toate bunătățile din lume. Pentru a le rămînea lor ospăturile de-a pururi pomeneite, Vasile Vodă și cu doamna, adu-sau cei mai vestiți maiștri bucătari, din Cracovia, din Tarigrad, astfel ca împreună cu bucătarii cei de țară, să pregătească mîncări cum nu să mai văzuse pe pămîntul Moldovei; și n'adevăr, s'au minunat solii Moscovului, ai Ardealului, până și Hertzogul Radziwil cu toată Litva, au rămas uimiți de attea născociri de budinci, de vutce și cofeturi.

Cupe, talgere, ulcioare, cuțite și linguri, toate erau din argint curat. Cele însă dela masa domnească unde sta și mirele cu trimișii crăești, erau toate în aur plin, marginile încrustate

la adunare și și-au arătat dorința a auzi și ei pe deputat, — le-a talmăcit și lor, nemțește, pe scurt ce-a fost spus românește, arătîndu-le care este programul național al Românilor, program ce are de scop fericirea tuturor popoarelor nemaghiare alătura cu cel maghiar, în această țară a tuturor! Vorbirea limpede și sinceră a deputatului, a plăcut mult și Șvabilor.

Dl Dr. Aurel Oprea, avocat în Orăștie, a vorbit apoi desfașurînd rostul luptei pentru votul universal. Arată ce părere are guvernul cel de acum, asupra acestei întrebări mari (că leagă votul de cetit și scris), apoi ce părere au kossuthiștii, (cari cer cetit și scris în l. unguerească), și care e dorința adevăraților binevoitori ai poporului, a clubului nostru de deputați, cari cer să nu să lege de nici un cetit și nici un scris! Desfașură istoria formării dietelor în țări, ca sfat al poporațiunii, rostul acestor diete, și cercetează intrucît dieta de azi în Ungaria ese intruparea dorințelor popoarelor ce o locuiesc și intrucît nu. Reese că în dieta de azi, reprezentanți ai binelui tuturor popoarelor, deci ai țării însași, sunt numai cei 11 deputați nemaghiari.

Cu aceste adunarea a fost închisă de președinte, cu cuvinte de mulțumită la adresa deputatului și a celorlalți vorbitori.

Apoi numărul popor din loc și din satele vecine, cu mai mulți preoți și alți cărturari printre ei, — s'au resfirat, și în curînd s'au revăzut în sala școlii la producția tinerimei, dată sub conducerea dlui învățator I. Vlad, producție cu piese poporale morale și instructive, care a reușit foarte bine.

A fost o zi frumoasă la Bîntînți, și primirea ce frații Bîntînțeni au făcut-o deputatului, e un semn de caldă lor alipire la el și la cauza națională, a cărui cinstit luptător e dl Dr. Vlad.

In Rusia.

Unele părți ale coperișului uriașei zidiri a împărăției rusești, — încă tot mai ard și multe tot mai fumegă.

Din Riga să scrie, că acolo s'au răspîndit zeci de mii de chemări cătră popor ca să se scoale asupra slujbașilor. Și chemarea și-a avut ascultarea: în multe orașe și sate ale acestui ținut, răsculații înarmați au cuprins casele comunale și au ucis cu grămada pe toți slujbașii!

E plină țara, prin toate colibe, de bombe de dinamită și alte mijloace potopitoare.

cu smaralde și rubine. Asemenea mese erau întinse și la Domnița; căci la ospățul cel din zi, ca după obiceiul nunței, Domnul și cu boerii au ospătat de o parte în sala spătăriei, iar Domnița cu mireasa și juptnesele, în casele Doamnei. Și n'a fost atunci de cît numai cinste și bătură potrivită. Seara însă, a fost adevărata cu temei sărbătoare, păstrată din străbuni.

— În amurg, după ce a plecat mulțimea de norod care benchetuisse, afară, în cele trei mari ogrăzi ale curților domnești, odată cu aprinsul luminarilor, a început ospățul cu jocuri și strigări.

De data asta, mireasa și cu mirele stau în fruntea mesei; Domnul și cu Doamna, nunii și cu solii veneau în șir de o parte și de alta; apoi tot rînduri părechi, vornicul cu o vorniceasă, boerii cu jupinițele până la celalalt cap de masă. Mireasa purta în cosiță flori și valuri și peteală, iar din creștetul capului cobora în laturi, acoperind tîmplele, cite un vâl străveziu de mătăsa roșie, prinsă n'vîrf cu două săgețele de aur. Vornicesele, jumătate din ele, erau îmbrăcate cu haine străvezii și subțiri de borangic

Guvernula dat porunci strașnice contra celor la cari mai găsește bombe!

„FRĂȚIA“

reuniunea română din comuna Cața, domiciliată în București (1895—1905).

Înainte cu 10 ani s'a format în București o prea modestă reuniune a Românilor din comuna Cața (Transilvania) așezată în București. Ca mulți alți Români siliți de greul vieții, și din comuna Cața mulți au trecut granița să-și caute traiu mai bun. S'au prins și de un lucru și de altul. Dela servitori până la slujbași și la întreprinzători. Dar pe cînd erau ei în București, acasă în Cața se pregătea comasația. Căți s'au știut s'au adunat lângă o masă la sfat. Ce să facă în fața comasației? Din vorbă în vorbă, un însuflețit a propus formarea unei reuniuni. Zis și făcut.

Și acum după zece ani modesta reuniune a ajuns să ne servească *pildă măreață despre puterea întovărășirii*. Abia are 30—40 membri, care contribuie lunar cu câte 50 bani și în vreme de 10 ani a apărât interese mari, a cumpărat cărți de școală pentru cei de acasă și a dat în total ajutoare în sumă de 3678 franci 45 b. și pe lângă acestea cu sfîrșitul anului 10-lea a avut o avere curată în sumă de 10,150 franci 35 bani.

Toate aceste ni-le spune dovedit broșura edată de reuniunea „Frăția“ din prilejul împlinirii alor 10 ani de viață. E o broșură modestă care cuprinde pe vre-o 40 pagine date despre înființare, despre activitatea reuniunii, despre membri și despre socoteli. Lucruri obicinuite. Și cu toate acestea broșura aceasta cuprinde o comoară de învățături și formează o clasică dovadă despre înăsămnatatea lucrării acelor, care nizuiesc pentru alcătuirea felurilor tovarășii. Broșura ne dovedește că formarea tovarășiiilor nu cere pregătiri și planuri uriașe. Ori ce moment e potrivit pentru pornirea lucrului. Nici nu se cer capete grozav de luminate ori număr impunător. Zece, douzeci, pot face începutul. Lucrul de căpetenie este să fie voință, să se înim însuflețite legate cu puterea dragostei față de aproapele tău. Cînd sunt aceste — roadele trebuie să urmeze.

Dovada de-o dă și modesta, dar bine închegata reuniune „Frăția“ din București. Rezultatele mărețe în modestia lor, au isvorit însă mai ales în însuflețirea și desinteresul conducătorilor. Și mai ales în faptul, că în fruntea acestor conducători deja de 9 ani stă însuflețitul Ignatie Mircea, licențiat în drept și comerciant. Noue Românilor d'aici, ba poate și celor de peste graniță, ni-s'e pare curios că un „licențiat în drept“ (doctor de jură) este și *negustor*. Asta e păcatul nostru. Și dl Mircea e unul dintre puținii Români care ne dovedește cu fapta, că negoțul

albastru ca peruzele, iar cealaltă jumătate, cu haine trandafirii ca revărsatul zorilor; vorniceii și ei purtau briuri albastre, și briuri roșii ca hainele vorniceselor, iar sub masă erau ascunși doi bucătari îmbrăcați în coșoși. După-ce s'au cinstit cuscrii și s'au iertat între ei, mări iată că odată au sărit acei coșoși de sub masă, unul purtînd un ulcior ascuns sub un pergament scris și învîlătuțit, celalalt o cupă de aur. Cînd coșoșii bătînd din aripi au cîntat *cucurigu*, Vornicul fruntaș, amenințîndu-i cu spada cea de lemn, le-a strigat:

„Hiși gobae de coșoși!“

Da bucătarii de unde să fugă, ci a început cel cu plosca să rostească în tăcerea cea mai adîncă a nuntașilor:

— Să fii Doamne sănătoși.
— Am venit să dăm de veste.
„Că'n spre ziua noaptea este,
„Și să cade fiecare
„Să pornească spre culcare“.

Apoi coșoșul privind galeș cătră mire, adaugă:

— Mai ales sârmanul mire.
Că-i topit de îndrăgire.

Și unde s'a pus Vodă și boerii pe ris de clocoțea sala, iar mirele care nu înțelegea de ce rîd, cerea mereu talmăcire și să minuna el și

Să dăm cailor mîncare.
Pentru noi o juncă grasă,
Să gustăm ceva la masă,
Și fecioare frumusele,
Hora să n'virtim cu ele.
Să gătiți apoi și case,
Îmbrăcate cu mătase.
Vornicilor umbrare,
Lîngă pivni a cea mare,
Să le n'îndiți multe mese,
Tot cu vin și vutce-alese,
Și copturi printre aceste,
Casa obiceiul este.

Și iarăși Vorniceii stau pe loc așteptînd să-i ajungă din urmă rădvanele cu Vornicesele care cîntau din carale aurite:

Foaie verde rozmarin,
Șiruri de rădvane vin.
Zugrăvite,
Poleite,
Jupinițele gătițe;
Vine s'un rădvane mai mare,
Cu lăute de cîntare,
Stînd în el mărta nună,
Purtătoare de cunună,
Strălucită, luminată,
Nume n'petre-scumpi lucrată,
Pentru rumena mireasă,
De împărțat nostru-aleasă.

Și cum ajungeau rădvanele, iată că Vorniceii întîmpinînd de astădată pe Doamnă și pe Domnița le cîntau:

Scoateți din cuptor colaci,
Să ni-i deșertați prin saci.
Și, de inimă vă lasă
Dați năframe de mătăsa
Să ne ștergem pe la guri
Umede de băuturi.
Iar fecioarelor din care,
Ce casc gura atît de mare?!

Dați-le într-o cojiță,
Lapte dulce ca să n'ghiță,
Să-și mai potolească gîndul,
Pîn' le-o veni și lor rîndul.

Astfel, voioși cîntau Vorniceii, iar în urma lor venea rădvanel, unde stau feciorii nevîrșnici ai Domnului cu Domnița Ruxandra, numai de cincisprezece ani, fecioară atît pe mlădi-oasă și fermecătoare de să oprea la vederea ei, mulțimea n'loc, uimită de atîta frumuseță!

După rădvane mai veneau, jucîndu-și harmasarii, un alt rînd de boieri; și apoi întreg alaiul era încheiat de vestiții sulițași ai Tigheciului, „Călerimea neîntrecută a Modovei“ ca la două-sprezece mii.

— Greoi zurnăe lanțurile slăbite din virtej, lăsînd să cadă puntea ferecată peste șanțul petruit, spre a lăsa sloboda trecere pe sub poarta domnească acestui strălucit roi de nunta.

Vasile Vodă cu Doamna, mirii și solii, în sunetul surlilor, al cimpoaielor, și al zguduitoarelor bubuituri de bombarde, astfel sunt primiți la intrare în curte, abia putînd străbate printre valurile pedestrimii, cari însufleții strigau din răspuțeri: „Să trăiască!“

poate să facă loc de cinste în sinul său și „doctoratului“. Azi dl Mircea e anteprenorul restaurației dela gara de Nord din București și se bucură de întreaga cinstea și respectul bărbatilor noștri frunțași. Ba și dsa este un prețuit frunțaș.

Felicităm pe frații noștri Români din Cața și în special pe dl Ig. Mircea, conducătorul lor, pentru roadele ajunse cu reuniunea „Frăția“. Și rugăm pe cetitorii noștri să urmeze pilda ce li-o îmbiie reuniunea „Frăția“ și să-și alcătuiască fără multă paradă tovarășii de tot felul.

„Tovarășia“.

NOUTĂȚI

Deputatul Dr. A. Vlad la Rapolt. Măne, Duminecă în 18 Febr., dl Dr. Aurel Vlad, deputatul cercului Orăștie, își va ținea darea de seamă la **Rapoltul mare**, — unde ieșise mai în iarnă, dar' prin volnicia pestrițului Fekete din Geoagiu, a fost împedecat a o putea ținea.

Băi de sare în primejdie. Baia „Cunigunda“ dela Slatina, e în primejdie de a fi umplută de apă. Încă de mulți ani a izbucnit apa în o parte a ei. Dar' cu mașinarie anume pusă, au scos-o și dat-o afară. Acum însă izvorul a început a veni gros de tot și aproape furios și e teamă că apa nu va mai putea fi biruită și oprită. Zilele astea o stîncă întreagă de sare a căzut din boltitura numitei băi. E teamă să nu urmeze surpături mai multe, dacă umezala înmoaie boltiturile săpate în sare. Și cum baia trece chiar pe sub comuna Slatina, locuitorii sunt în nesfârșită trământare de spaimă, să nu urmeze o scufundare de pământ ce să fie potopie pentru comuna lor.

Generalul Emil Nestor, cunoscut și în părțile noastre, căci a fost comandant de brigadă în Alba-Iulia, Românie de naștere, — a încercat să se sinucidă în Krems (în Austria). În stradă deschisă, șezînd pe o bancă și-a tras un glonț în cap. Numai țirzi-l au găsit trecătorii, plin de sînge. L-au dus la spital. E rana primejdieasă, dar' nu l'a omorît încă. Era om de 62 ani și suferea de grele dureri de cap nervoase, încît a voit să scape de ele prin grozava ridicare a armei contra propriei vieți.

Frumos spor arată bilanțul înfloritoarei bănci „Crișana“ din Brad. Față de 14.617 cor. din anul 1904. În 1905 a avut profit curat 23.955 cor. deci aproape cu 10.000 mai mult! Dzeu să le ajute tot mereu, căci sunt darnici pentru scopuri culturale și nobile.

Ger rusesc. Comanda militară din Samara a trimis o trupă de 425 soldați la Bungnolav, departe *numai de 1 kilometru!* Și până să facă acest drum de un kilometru pe jos, 25 de *regruți* au înghețat și au căzut morți pe drum,

cu toți străinii de acele frumoase obiceiuri strămoșești. După-ce s'a mai liniștit veselia cea domnească, Vornicul cel mare, mereu cu spada cea de lemn în mîna, îl întrebă pe cocoș: Unde-i jalba mirelui?

Atunci cocoșul, desvălătucînd pergamentul, a lăsat să se vadă niște slove mari ca laba gîștei, adăogînd:

— Iată chiar scrisoarea lui...

Apoi primblînd pergamentul pe dinaintea boerimii, rîzînd de scrisoarea cea urtă a mirelui, cocoșul întrebă:

— O fi carte letinească?

Cine poate, s'o citească.

Văzînd el că nimeni nu-i în stare să-l dea de rost, spuse:

— De doriți ce-i scris s'afiați, Puneți preoți învâțați...

— Însă, nu vr'un popă prost, S'o citească pe de rost...

— Nici de cei cu barba lungă, Pe trei zile să-i ajungă.

— Potropopi cu barba rară, S'o dea gata pân' descară.

— Sau Vlădici cu barba deasă, S'o citească ne'nțăleasă.

— Ci... de cei ce știu să sugă, Să ne-o tălmăcească'n fugă,

Că... nu-i carte letinească,

și aruncînd pergamentul jos, arătă boerimii minunate, o ploscă, adăogînd:

Ci-i chiar plosca cea domnească,

Plină cu ravac „Cotnar“,

Să'nchinăți la bucătari,

Băgînd mîna'n buzunari.

F. Cosmovici.

— și și ceilalți mai toți s'au trezit cu picioarele ori mîinile degerate, — atît de cumplit e gerul în Rusia!

Congregația la Deva a fost la 10 Febr. n. Membri români au făcut mai multe interpelații asupra volnicilor unor slujbași păcătoși, din cari unii au mers pînă a opri colinde prin unele comune, în alt loc au luat dare cu camete de întirziere în vremea asta cînd n'au drept a cere camete, — și alte multe. S'au distins cu interpelări și cu istețe strîmtoări a vicșpanului, dnii Dr. Justin Pop (Deva), Vasile Damian, Dr. Ioan Papp (Brad), Dr. V. Bontescu, Dr. A. Vlad. Au luat parte și vre-o 20 de țărani români, cari ascultau plini de interes frumoasa luptă ce o duceau Românii pentru drepturile poporului. Vom da raport amănunțit în numărul viitor.

Bancă română în Pui? În foaia ungurească din Hațeg cetim că în Pui încă e în pornire înființarea unei bănci românești, sub numirea „Puiana“, cu capital de 60.000 cor. Deci chiar după chipul băncii „Jiana“ din Petroșeni vecini.

Moarte groznică a ajuns pe Lie Băsarabă (tratele părintelui Adam Basarab din Romos). învățător în o comună lângă Cluj. — În 7 Febr. el a plecat cu trenul să vie acasă. În gară însă a greșit pe a urcat pe trenul ce mergea pe altă linie. Speriat a voit să sară din tren, pe cînd trenul era în avînt și a sărit chiar la un poduț, de care izbindu-se a căzut napoi. Trenul l'a apucat, i-a rupt picioarele apoi l'a trîrit pe sub roate citva loc și l'a lăsat acolo mort, ciungărit cumplit.

Pretrecerea din Brad în favorul fondului „Dr. Iosif Hodoș“ care a avut loc în 11 Febr. a *succes deplin*. A fost public ales, Români și străini, din Brad și jur. Venitul material e multumitor. Interes din toate părțile. Zi de zi incurg contribuiri. Drept aceea darea de seamă despre cele materiale numai mai țirzi va apare. A încurs pînă acum vre-o 500 K. E înveselitor că în Brad bunaintelegere pentru tot ce e nobil și bun, merge întărîndu-se.

Viteaz rar. În Statele Unite americane a murit un general de mare renume, Josef Wecler, în etate de 70 ani. E unul din rîritățile lumii, *că a luat parte în viața lui la opt sute de lupte și din toate l'a scăpat norocul de gloanțele inimice.* E unul dintre cei mai viteji luptători din războiul de neafîrnare și în războiul civil care a ținut cinci ani de zile... În acești cinci ani s'a bătut de 800 de ori, și aproape peste tot locul a eșit biruitor!

De aceea e și preamărit tare acum la moarte.

Ofițer atacat de mișei. În 9 Dec. a trecut, doi mișei: Elemer Antaly și Petru Oprean, au atacat în stradă pe locotenentul (Oberleutenant) Hugo Lamm din regimentul 33. L'au apucat sabia lui însuși și l'au lovit în cap apoi l'au jăfuit. Au găsit la el abia 10 coroane. Au fost prinși și dați pe mîna judecătii. Au fost osîndiți: Petru Oprean la 12 ani temniță grea, Antaly la 7 ani.

Tinerimea română din Bistrița invită la pretrecerea cu dans ce o aranjează în 22 Februarie n., în sala cea mare dela „Gewerbe-Verein“. Venitul curat e destinat: Reuniunii române de cîntări din Bistrița.

Păstor sălbatec era Iuon Căstăian din Munții Cugirului. În vara trecută a fost găsită moartă femeea Maria Tomesc în acei munți, și nu s'a putut găsi faptuitorul. A fost însă prins acum în Munții Sibiului, unde asemenea a ucis pe doi oameni și i-a jăfuit. A recunoscut că tot el a săvîrșit și omorul din vară în munții Cugirului. Acum e în temniță la Deva, unde își așteaptă răsplata mișelelor sale fapte.

Viriliști români în com. Hunedoara pentru congregație sunt pe anul 1906 următorii: Dr. Ioan Mihu, Ioan Vulcu, Ioan Baciu, Teodor Doboș Riciu, Dr. Aurel Vlad, Ioan Stefanescu, Nic. Todosei sen. Dr. Ioan Margita, Aron Fejer, Andreiu Truca, Dr. Aurel Muntean, Dr. Gavril Scuiu, Nic. Lobonț, Manasie Iar, Mihail Bontescu, Dr. R. Doboș, Petru Șinca, Alex. Pop, Nicolae Vlad, Francisc Hossu Longin,

Simion Balomir, Ioan Dima, Petru Rimbașiu, Vasile Bidu, Simion Chirca, George Moldovan, Ioan Stan, Iosif Petroviciu, Dr. Alex. Hossu Longin, Simion Corvinus sen. Ștefan Șielariu, Ioan Radu, Ștefan Caba, Dr. George Dubleșiu, Florian Budiu, Ștefan Albu, Nicolae Andrei, Teodor Făgărășiu, Iosif Indrieșiu, Petru Oprea.

În portul dela Smirna un vapor român de mare, înaintînd în port, s'a lovit în o barcă de postă engleză, care i-a stat în cale. Vaporul român îndată a zdrobit barca. Cîrmaciul a fost scos cu căpătîna capului crepată; un curier și un servitor cu membrele rupte și unul a pierit în valuri.

Cununie. Ana Baboiu și Ioan I. Ienea își sârbează cununia religioasă Joi în 15 Februarie în capela reședinței episcop. greco-cat. din Lugoj. — Antoniu B. Lupescu și Neaga I. Stănilă își vor sërba cununia în 18 Februarie n., în biserica gr-or. din Galeș.

Votul universal în Finlanda. În Finlanda e pe cale a să introducă votul universal.

S'a pregătit deja un plan de lege, în senzul căruia dieta Finlandei să va compune din 200 deputați aleși pe trei ani; dreptul de alegători îl vor avea toți cetățenii finlandezi, atît bărbatîi cit și femeile, cari au implinit etatea de 21 ani.

Scoși dela dreptul electorat vor fi numai aceia, cari n'au drepturi cetățenești.

Pot fi aleși deputați numai persoane, cari au implinit 25 ani, în cazuri excepționale, cari au implinit 24 ani.

Un deputat poate fi ales numai în cercul în care locuște și el.

Contra abuzurilor electorale, să vor lua cele mai aspre măsuri.

Deputații vor primi cîte 1400 mărci plată anuală.

Ofițer degradat. Tribunalul militar din Dobrița a degradat pe locotenentul de husari Roland Hámos pentru jocul de cărți necumpătat și datorii murdare, osîndindu-l la slujbă de 5 ani la miliție, în stare de sergent major (strajameșter).

Corabie scufundată. În apropiere de London, un vînt turbat a răpit și izbit un vapor mai mic ce apucase în largul mării, și l'a scufundat, înecînd și pe cei 10 oameni ce erau pe el.

Meseriașii români din Lugoj aranjează pretrecere dansantă în 4/17 Februarie, în pavilionul hotelului „Concordia“.

În Șiria aranjează tinerimea comerciantă și industrială română la 4/17 Februarie, în sala de dans a bisericii gr-or. române din Șiria o pretrecere cu dans, — din venitul căruia să va procura un prapor bisericesc al meseriașilor și comercianților din Șirea.

Tinerimea din Arad și jur aranjează în 22 Februarie. n. Concert în sala dela „Ipartestület“, cu binevoitorul concurs al marelui artist Dumitru Popovici (Bayreuth) și a d-nei Lucia Cosma și d-soarele Melania Brîndușanu și Leontina Pap. Concertul să va da în folosul școalei civile de fete din Arad.

În Răhău a fost producțiune „teatrală-muzicală“ în 2 Februarie v. (Int. Domnului) în localul școalei gr-or. din loc, dată de tinerimea locală și elevii școalei. Venitul a fost destinat pentru a să provedea copiii săraci cu recuisitele școlare și sporirea bibliotecii școlare.

Societatea română de lectură din Caransebeș, aranjează pretrecere cu dans la 11/24 Februarie 1906, în localitățile hotelului „Pomul verde“.

Moarte. În 1 Februarie a încetat din viață în Abramul-de-sus frunțașul Ioan Deac, în etate de 68 ani, fiind el jelit de numărăsele rudenii și de toată comuna ca un binefăcător și miluitor al săracilorși a casei Domnului. Fie-i țărîna ușoară.

„Foaia iuridică rom. „Advocatul Poporal“ din Timișoara, fiind pînă acum slab spriginită din partea on. public, va apare eventual la 1 Martie, în nr. dublu, — dar' numai dacă i-să vor spori abonenții, în caz contrar abonatîi vor reprimi abonamentele trimise pe anul 1906. — P. Rotariu, adv., red. „Adv. Pop.“

S'a ridicat un colț de perdea și în urma ei 15 notari și primari și 1 solgăbirău din comitatul Maramurușului au fost scoși din slujbe. Pricina acestor suspendări este neomenoasa faptă, că acești „oblăduitori ai poporului“ au sedus pe oameni; pe căi nelegale — *să emigreze*, să-și părăsească vetrele strămoșești și să ia bățul pribegiei. Să așteaptă că legea va fi aspru aplicată, ca să simtă osînda meritată acești setoși după provizii, care de sigur au încă mulți soți de principii.

Dare de samă. Cu ocaziunea producțiunii teatrale cu cîntări și joc, aranjată de „Reuniunea de muzică și cîntări din Bistra“ (Munții Apuseni), la 1/14 Ianuarie a. c., a încurs peste tot suma de 294 cor. 56 fil., din cari subtrăgîndu-să spesele de 169 cor. 24 fil., a rămas venit curat 125 cor. 32 fil.

Oferte și suprasolviri au încurs dela: dl Dumitru Pop, notar 10 cor. 60 fil., Dr. Lukács Izsó, avocat 5 cor. 80 fil., Aurel Ioanette, com. 4 cor. 40 fil., Teodor Orlea, comptabil 3 cor., Vasiliu Pallade 2 cor. 60 fil., Petru Simu, paroch 2 cor., Iuliu Valter, frantzelar 1 cor. 40 fil. și Hans Binder, farmacist 40 fil., toți din Cimpeni.

Nicolau Săbău, comersant 3 cor., Sebastian Ciapa, inv. 1 cor., Vas. Niccoară 1 cor., toți din Lușpa.

Const. Cothișel, paroch, Certege 2 cor., Eufemia Dr. Caian 1 cor., Isidor Butnariu, par., Roșia 2 cor., Nic. Ungurean, preot, Mușca 1 cor., Iuliu Poruțiu, protopop on., Bistra 1 cor. și Avram Napău, Sohorel 1 cor.

Primească și pe această cale sincerile noastre mulțumite toți cari atît cu prezența, cît și cu contribuiri au ridicat succesul moral și material al fundațiunii noastre. Bistra la 6 Februarie 1906. *Alexandru Papiu*, preș. *Romul Marcu*, cassar., *Teodor Achim*, controlor.

Mai nou.

Dieta.

— Știrile mai nouă spun că dieta din Pesta va fi totuși chemată încă la o ședință pe 1 Lunii, alte știri spun că chiar pe azi Vineri în 16 Febr., — pentru a i-se ceti în față scrisoarea M. Sale Domnitorului, care o risipește pe timp nehotărit. Va fi o ședință plină de mari lărmuiri, izbucniri, împoșcări cu injuturături în toate părțile.

Din săptămîna viitoare încolo, deputații nu mai sunt deputații.

Bánffy.

— Bate la ochi, că Bánffy lipsește dela ședințele comitetului coaliției, în care acesta făurește la plănui, că ce să facă în tața absolutizmului. Și ci-că de aceea lipsește, că el a trimis la Viena un plan de împăcare, — în lăturînd cererile militare cari fac mărul de ceartă. Dacă Maiestatea Sa i-a primul planul, el și cu vre-o 40 deputați din coaliție, s'ar rupe, încercînd a lua ei conducerea trebilor și împăcarea de atîta lume dorită...

Măsuri aspre.

— Guvernul are de gînd să șteargă o parte din drepturile autonome ce le au azi comitatele.

În locul instanțelor dela comitat, să vor numi comisari guberniali, cari să cîrmuiască varmeghia cu poruncile duse în deplinire cu ajutorul puterii armate.

Toate adunările de popor, conchimate de oameni ce nu-s pe placul guvernului, vor fi oprite, fie ele chemate de Maghiari ori de nemaghiari!

— Semnele vremii să arată: Ministrul de interne Kristoffy a oprit deja răspîndirea de produse tipografice (cărți, broșuri), tipărite în limba slovacă, dacă nu au îngăduință a nume, pentru a fi vindute!

Începe cu Slovaci, vine pe la noi și să întoarcă apoi și asupra Maghiarilor!

De ce nu poate?..

„Bud. H.“ află că M. Sa, vorbind cu un bărbat politic despre comanda ungurească, cerută de cei din Pesta ar fi zis:

— Nu pot face nimic! Înțelege-mă, te rog, nu pot face nimic, pentru preținul și aliatul meu (Germania), cărui îi sunt obligat a ținea caracterul german al armatei, și — nu pot face nimic din pricina celui alt aliat al meu (Italia, adică, în care nu prea au însă încredere).

Buni pretini!

Contra slăbiciunii la bătrînețe

și a neputinții ce să poate trage din deosebite cauze, ca urmări a boalelor avute ori la copii ca slăbirea pricinuită de creșterea dinților, să poate aplica cu strălucit efect *emulsiunea lui Scott*. Nime nu să va scribi de *emulsiunea lui Scott*, pentru-că are un gust bun, să poate mistul de ori și cine, de oare-ce prin mijlocirea neîntrecutei emulsiuni *alui Scott*, oleiul trece repede prin organismul trupului, fără să pricinuiască în mistuire ceva turburare.

Pescarul cu batogul cel mare este semnul care garantează procedura veritabilă a lui Scott.

Să capătă în toate farmaciile.

Cu provocare la această foaie, trimițînd înainte 75 fil. în marce postale, să expezează franco sticle de probă prin

Dr. Budai Emil „Városi gyógyszerteráza“

Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Prilegiu de a cumpăra ieftin!

Voind să-mi transformez localul prăvăliei, — vind marfa cîtă am azi în depozit, *cu prețuri de tot joase.*

Prilegiu bun pentru cei-ce voesc să aibă: tot soiul de mărfuri din prăvălie mixtă: bumbace, misir, place, — apoi *vestmînte* pentru băieți, păpuși, pălării, și haine pentru cei-ce vor să meargă în America, — și altele.

Dela 1 Martie încolo, toate *foarte ieftine!*

Pe sărbători transport nou de *fărină prima calitate și ieftină!*

La mine să pot comanda și *clopote pentru biserici*, — și altele!

1-4.

ROMUL COȚIOIU, comerciant, Bala-de-Criș.

Mașinist.

Un tiner mașinist, cu cualificație frumoasă cîștigată și în străinătate, caută aplicare.

A să adresa de-a dreptul la

Alexandru Gruia mașinist în H.-Dobra

ÎNVĂȚĂCEL.

La subscrisul măestru pantofar află aplicare îndată un învățcel român, din casă bună.

George Bogdan, m. pantofar în Potana. (Pojana, Szeben m.)

BANCA NAȚIONALĂ ROMÂNIEI

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1905 22 Ian.		1906 14 I.n. 21 Ian.	
ACTIV			
70,962.757	{ 50,928.757 Reserva met. Aur 76,805 025 20,034.000 » trate Aur 31,125.000 }	108,317.065	107,930.025
3,366.256	Argint și diverse monete	1,289.894	1,367.179
40,931.900	Portofoliu Român și Strein	54,436.571	49,514.918
9,338.748	{ (*Impr. contra ef. publice 4,592.000 » » » contcurt. 19,750.417 }	24,077.911	24,342.417
11,999.940	Fonduri publice	11,999.924	11,999.924
14,732.273	Efectele fondului de rezervă..	14,983.507	14,983.507
1,704.546	» » » amortisirea imob. și mat.	2,914.292	2,914.292
5,638.849	Imobili.	5,766.603	5,766.603
569.051	Mobilier și Mașini de Imprimerie	600.273	600.273
193.993	Cheltuieli de Administrație..	132.359	211.060
80,398.485	Depozite libere	82,216.390	83,138.292
20,607.520	Compturi curinți	18,046.184	24,051.181
17,073.156	Compturi de valori	82,187.168	25,154.668
277,517.474		352,968.141	351,974.339
PASIV			
12,000.000	Capital.	12,000.000	12,000.000
19,546.217	Fond de rezervă	21,034.186	21,034.186
2,923.784	Fondul amortisirii imobilelor și material	3,105.044	3,105.044
162,516.290	Bilete de Bancă în circulație..	234,501.450	234,533.960
	Compturi curente		
132.698	Dobânzi și beneficii diverse	111.071	162.857
80,398.485	Depozite de retras.	82,21.390	83,138.292
277,517.474		352,968.141	351,974.339
	Scomptul 5%		
	*) Dobânda 6%		

Ofert de căsătorie.

Un tinăr solid și simpatic, farmacist diplomat, dorește căsătoria cu o domnișoară română, cultă și bună menajeră, cu o avere de 20—25.000 Cor.

Scrisorile cu cereri de informații, le trimite administrația foii la adresa competentă. 3—3

ANUNȚ

Libel de depunere
perdut.

Atragem atențiunea băncilor noastre să nu amănesteze libelul de depunere Nr. 58 alui Dumitru Semen Daj din Livezeni, care s'a pierdut și pentru a cărui amortisire s'au întreprins cele prescise de lege.

Cu toată stima

„JIANA“

instituit de credit și economii, societ. pe acții
Petrozsény.

Nr. 14.

2—3

Publicare de licitațiune.

Pentru edificarea școlii gr.-or. române din Orăștioara-de-sus să va ținea licitațiune minuendă în Orăștioara-de-sus, la 5/18 Martie 1906. la orele 2 p. m., în edificiul școlii.

Condițiunile, planul și preliminarul de spese se pot vedea ori-când la oficiul parochial.

Din ședința comitetului parochial, ținută la 22 Ianuarie 1906.

Ioan Romosan
președinte.

Ioan Baciu
notar.

ANUNȚ.

In cancelaria subscrișului notar află imediat aplicare un

practicanț sau șcriitor
pe lângă condițiuni favorabile.

Loman, în 29 Ianuarie 1906.

Berghezan,
notar.

1—1

u. p. Szászcsor. — Szeben m.)

Convocare.

Onorații membrii ai „Reuniunii rom. de înmormintare din Orăștie“ sunt prin aceasta invitați, în înțelesul §-lui 14 litera f) din statute, a participa la

a IX-a adunare gen. ordinară a Reuniunii, care să va ținea Duminecă în 5/18 Februarie a. c. în o sală a școlii gr. or. române din loc, îndată după eșirea dela biserică.

La ordina zilei:

Agendele prescise de statute și alegerea comitetului și a funcționarilor pe un nou period de 3 ani.

Din ședința dela 6 Febr. 1906 a comitetului Reuniunii.
Comitetul.

A viz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că făcînd o călătorie artistică dela Pesta prin țară, m'am stabilit în acest oraș și am arangiat un

șalon de pictură

în care gătesc după natură ori după fotografie, tablouri de mărime naturală în oleu, pe pânză, dela mărimea bustului pîn' la cea naturală. Execuție delă, pe lângă garanță.

Primesc ori-ce lucrări din această bransă, icoane de altar și icoane sfinte; repararea de icoane vechi; la comandă peisaje și chipuri de pe natură.

Cea mai frumoasă și mai prețioasă relicvie familiară, cea mai plăcută surprindere familiară, este: a eterniza după fotografie chipul morților, — ceea-ce promit a pregăti în modul cel mai fidel după explicarea cum îi era culoarea, părul, fața, și în cel mai scurt timp.

Atelier: Strada apei 22 (casa J. Jurcovic.)

Domni și dame ce să interesează de această artă sunt ori-cînd binevăzuți.

Cu stimă

Carol Vasadi Kalicza,
pictor academic.

2—10

Înștiințare.

Aduc la cunoștința on. public, că stînd permanent, timp mai îndelungat aici în oraș, deschid

*** pentru dame ***
școală de desen liber
și de pictat în oleu ***

Dau instrucțiune în decemnul liber, creyon, pictură de pastel, — tempera, — și oleu, pe mătasă ori pânză, — la dorință și desenul email pe porcelană (și fără ardere e trainc)

Cu informații mai amănunțite servesc în atelier: Strada apei 22. Dau și ore acasă.

Cu stimă

Carol Vasadi Kalicza,
pictor academic.

2—6

Înainte de
întrebuintare.

După
întrebuintare.

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cel mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune.

Demeter soluț.
kalisulfoguaicol,

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarrului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei săci.
Vindecă sigur și repede.
Prețul 2 cor.

Capșic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, rețelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai bătrîne boale le vindecă. Prețul 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul, și a prinderea de stomach, greața și vomarea, sgirciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea singelui. Prețul 2 cor.

Kaljonsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea singelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxobbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de inchiderea scaunului numai decit să comandeze Laxobbons, zaharele purgative. Plăcute și dulci la luat. Prețul 80 fileri.

Cornel Demeter,
apotecar în Orăștie,
(Szászváros), apoteca Vlad,
(lîngă collegium).

CANCELIST

In cancelaria advocațională a institutului de credit și economii „Ardeleana“ din Orăștie, află aplicare un

cancelist

cu scrisoare bună, care, după puțință, a făcut încă praxă în vre-o cancelarie advocațională ori notarială.

Rugările să se adreseze direct la:

Directiunea băncii

„ARDELEANA“
Orăștie (Szászváros).

2—3

Cumpărați:

POEZII

de Victor Bontescu

un volum elegant și bine apreciat, franco cu — Cor. 1.60.

„RAZE DE LUNĂ“

nuvele și schițe de
V. E. Moldovan,

cu subiecte alese din viața poporului român, de sus și de jos,
franco — Cor. 1.60.

Arverési hirdetmény.

Szeben vármegye Zsinna község határában Zsinnai községi iskola tulajdonát képező Dealu lung neví erdőrezsben engedélyezet mintegy 84.8 kat. hold területén

lévő 12211 köbméter bükkhasáb-fának és 3053 köbméter bükkdorongfának alkalmas tűzifa f. é. február hó 18-án d. u. 2 órakor Zsinna község házánál zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiáltási ár 12822 kor. 60 fil. Bánatpénz 1282 korona.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó. Az általános árverési és szerződési feltételek a szerdahelyi m. kir. erdőgondnokságnál és a község (házánál) előljárásnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Zsinna 1906 évi január hó 17-én.

A községi előljárásgaz:

Panfilie Bestu

3—3

Streulea
jegyző

„THE STANDARD“

FONDATA ÎN ANUL 1825.

Efectuește

asigurări pe viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual K. 32,000.000— Dividende solvite K. 170,000.000—
Avere proprie „ 260,000.000— Despăgubiri de viață „ 520,000.000—

Agentură generală pentru Transilvania: Cluj, Str. Ferencz-József 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Str. Kossuth-Lajos 4 în palatul Standard (Casa proprie).

Centrala generală: Edimburg (Anglia).

Sz. 9—1906 végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az algyogyi kir. járásbíró-ságnak 1905. évi Sp. I. 421/4 számú végzése következtében Dr. Oprea Aurél ügyvéd által képviselt Indrej Antal és neje javára Manea Petru és t. ellen 26 K. 50 fil. s jár. erejéig 1905 évi december hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 776 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek az algyogyi kir. járásbíró-ság 1905-ik évi V. 278 számú végzése folytán 26 K 50 fil. tőkekövetelés ennek 190. évi hó -ik napjától járó — kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 33 kor. 64 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Boj községében végrehajtást szenvedők lakása leendő eszközésére 1906. évi febr. hó 19-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron a'ul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltaták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Algyogyon, 1906. évi febr. hó 4-ik n.

Rusuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 414—906 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az szásvárosi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénzintézet végrehajtónak Urtesc János végrehajtást szenvedő elleni 160 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szásvárosi kir. járásbíró-ság) területén lévő és Piskinczen fekvő, a piskinczi 68 sz. tjkvben A + 15 rdsz. 150, 151 hrsz. 356 kor., 16 rdsz. 351 hrsz. 2 kor., 17 rdsz. 908 hrsz. 1077 korona kikiáltási árban még pedig a szásvárosi takarékpénztárnak C. 8, 11 alatti 12 kor. s jár. — 8 kor. és jár. — a kir. kincstárnak C 15 alatti 283 kor. 30 fil. s jár. — a szásvárosi előlegezési egyletnek C. 17, 18, 25 alatti 160 kor., 116 kor., 116 kor., s járulékaik Kosztantin Vazulnak C. 28 alatti 54 kor. 87 fil. iránti követeléseinek kielégítése végett is, az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi április hó 12-ik napján d. e. 9 órakor Piskincz községében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t.-cz. 170 §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szásvároson 1906 évi jan. hó 30-án.

A kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság.

Sebestyén, kir. aljbíró